

ONS, O SEU PATRIMONIO ARQUEOLÓXICO

Por: Fernando Trigo Fontán

A dicir verdade e como xa teñen escrito dabondo persoas máis espertas ca min, a Illa de Ons ten que ter un enorme patrimonio arqueolóxico que ninguén atreveuse a sacar a luz, quizais por falta de presupostos, aínda que agora, como pertencente a un Parque Nacional, debería telos e bos.

Hai xa anos, no Museo de Pontevedra puiden ollar uns papeis onde estaba reflectido o CATÁLOGO DE ACHADOS ARQUEOLÓXICOS NA ILLA DE ONS que, aínda que supoño hoxe moito máis amplo, comentaba o seguinte:

Etapa Paleolítica:

Lugar de Area dos Cans:
Apareceu unha raspadeira de gneis, moi erosionada

Lugar de Curro: Apareceu unha raspadeira de cuarcita gris, moi erosionada

Lugar de A Bugueira:
Apareceu unha peza trapezoidal de granito tallado

Hai noticias de machados de pedra que foron levadas a Bueu e ósos en diferentes puntos da Illa afastados do cemiterio.

Etapa Neolítico - Megalítico:

Hai varias mámoas.

Idade do Bronce:

Acháronse machados de talón de dous aneis.

Tamén existe unha explotación prehistórica e moderna de estaño.

Época Castrexa:

Castelo dos Mouros: Situado ao sueste da Illa. Un só recinto sumamente inclinado e un antecastro, cuxas vertentes o defenden naturalmente polo Leste e Norte. No Sur e Oeste queda separado do monte por un profundo foso, nel atopouse un gran fragmento de tellón. Efectuáronse outros achados:

Fragmentos de ánforas, cerámica negra castrexa, asas de vasillas de cerámica fina, téglulas,...

Castro da Cova do Lobo: Ten tradición de vivendas. É o máis interesante. NOTA: Nestes castros atopáronse tamén moedas romanas grandes e medianos bronzes imperiais.

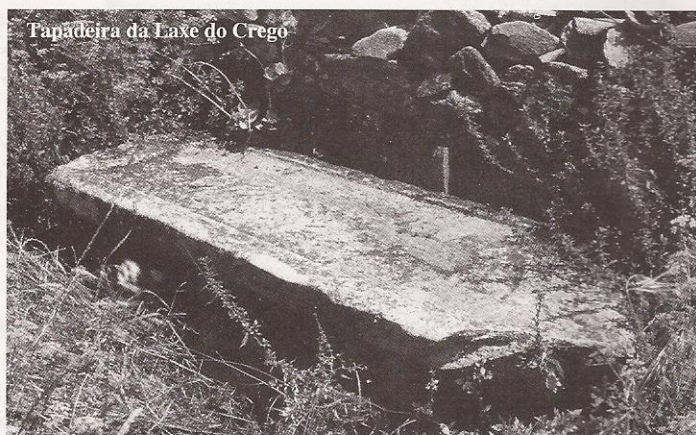
Época Romana:

Castelo dos Mouros: Achados diversos desta época: Tellas e moedas romanas imperiais. Tamén fragmentos de ánforas e téglulas.

Coto de Cova do Lobo:
Achados de moedas romanas imperiais.

Non sigue o documento consultado aportando máis datos pero coido que o enumerado anteriormente xunto co Sartego escavado na rocha en Area dos Cans, a posibilidade de que houbera un mosteiro e os restos dunhas defensas, que din castelos, preto do peirao e na zona de Pereiró, son as suficientes aportacións como para que os responsables do Parque Nacional dediquen unha boa parte do presuposto á actividade arqueolóxica co fin de coñecer o pasado desta Illa e revalorizar máis o conxunto do Parque Nacional.

A idea que xurdiu na prensa fai dous anos na que representantes do Parque e os Delegados de Cultura e Xuventude ían a promover un Campo de Traballo Arqueolóxico, albergou esperanzas a todos aqueles que amamos a historia e a Ons, pero parece que non foi adiante. Unha pena xa que cuns arqueólogos profesionais e contando no Campo con rapaces estudantes de Historia para adquirir experiencia, coido que daría uns bos resultados. En fin, esperemos que cando queiran, non sexa xa demasiado tarde.

Tapadeira da Laxe do Crego

Machado de talón atopado en Ons